

Liikennealan kestävän kasvun ohjelma 2021 – 2023

Ohjausryhmän 21. kokous

Aika: Tiistai 3.10.2023 klo 14.00 - 16.30

Paikka: Läsnä/Etäkokous

Osallistujat:

Aalto Ari, VTT
Anderson Aapo, Fintraffic Tie
Forsblom Marko, ITS Finland
Gyllenbogel Alex, ITS Finland
Hautala Raine, VTT
Hietanen Sampo, Maas Global
Holm Markus, Vantaan kaupunki
Huhtamäki Janne, Traficom
Katajisto Petteri, YM
Koivu Tero, Rightware
Nissinen Sampsa, TEM, pj
Ojanen Tapio, Väylä
Orjasniemi Tiia, LVM
Peltonen Risto, Turun kaupunki
Pääatalo Mari, Espoon kaupunki
Saario Kaisa, Helsingin kaupunki
Vakkuri Matti, Haltian
Vesa Jarkko, TEM
Wallander Jouni, Solita
Ylisiurunen Kimmo, Ramboll

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Sampsa Nissinen avasi kokouksen klo 14.05.

2. Asialistan hyväksyminen ja edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin asialista ja edellisen kokouksen pöytäkirja.

3. Esittely: Tieliikenteen automaattiset joukkoliikenteen palvelut

Ohjelmajohtaja esitteli kevään ja kesän aikana tieliikenteen automaattisista joukkoliikennepalveluista käydyn pyöreän pöydän keskustelun tuloksia. Automaation käyttöönotosta on käyty eri yhteyksissä keskusteluita toimijoiden kanssa – erityisesti kestävän kasvun ohjelman ja automaation periaatepäätöksen toimeenpanon yhteydessä. Näissä keskusteluissa on kaivattu yhteistä näkemystä sekä roolien selkeytystä. Nyt järjestettyjen keskusteluiden tavoitteena oli tuoda eri toimijat yhteen keskustelemaan toimenpiteistä, ratkaistavista haasteista ja rooleista. Keskustelut oli rajattu tieliikenteen henkilökuljetuksiin kaupungeissa.

Pyöreän pöydän keskusteluissa käytiin läpi joukko- ja palveluliikenteen nykytilaa haasteineen ja mahdollisuuksineen. Kehitystä käsiteltiin erityisesti kolmesta näkökulmasta; uusien palvelu- ja liiketoimintamallien vaiheittainen kehitys, joukko- ja palveluliikenteen toimintaympäristön kehitys sekä ennakoinnin välttämättömyys. Näkökulmista koostettiin 5 tavoitetta, joiden pohjalta joukko- ja palveluliikenteen automaatiota tieliikenteessä tulisi kehittää. Lisäksi tavoitteista johdettiin tarkemmat toimenpiteet, jotka ovat luonteeltaan suosituksia ja tarkoitettu toimijoiden hyödynnettäväksi omassa toiminnassaan. Automaation edistäminen etenee hallitusohjelman ja aiemmin tehtyjen linjauksien pohjalta ja nyt toteutettu keskustelu alan kehittämiseksi on otettu tarpeellisenä vastaan. Keskusteluihin osallistui noin 20 aiheen tärkeintä kansallista toimijaa yksityiseltä ja julkiselta sektorilta sekä tutkimuksesta.

Keskustelusarjaa koskeva muistio löytyy myös Liikenteen automaation lainsäädäntö- ja avaintoimenpidesuunnitelman [Hankeikkunasta](#) kohdasta ”Asiakirjat”.

Keskusteluiden jatkeena KEINO -verkosto järjestää Autonomisen kaupunkiliikenteen hankinnat -teemasta ennakoivan markkinavuoropuhelun 5.10.2023.

Esitys liitteenä 1.

Ohjausryhmän keskustelussa nousi esille automaattiliikenteen huomioiminen mm. MAL ja Liikenne12 -päivityksen yhteydessä. Automaattiliikenteen kehittämisen kytkentöjä maankäyttöön pidettiin tärkeänä huomioida mahdollistavasta näkökulmasta. Keskusteltiin automaattiliikenteen turvallisuusnäkökulmien huomioimisesta sekä automaation hyödyntämisen ja mahdollistamisen rahoitushaasteista. Pohdittiin lisäksi sote -kuljetusten sekä taksimaisten kuljetusten ja joukkoliikenteen omaisten kuljetusten roolista automaatiossa. Keskustelussa nousi esiin myös kokeiluista käytäntöön viemiseen liittyvät pullonkaulat.

4. Ohjelman strateginen yhteenveto

Käytiin läpi ohjelman kokemuksista luonnostellun strategisen yhteenvedon sisältöä. Strategisessa yhteenvedossa tavoitellaan kirjattavan ohjelman oppeja ja kokemuksia sekä nostettavan esille suosituksia tulevaan.

Keskustelussa strategisesta yhteenvedosta tuli esille mm. seuraavaa:

- yhteenvetoa voisi vielä syventää eri toimijoiden hyötynäkökulmasta ja siitä, mitä lisäarvoa ohjelma on tuonut yrityksille, ministeriöille, kaupungeille jne.?
- hyvä olisi tarkastella myös elinkeinon ja liikenteen yhteen saattamisen rinnalla liikennejärjestelmätason haasteiden ratkaisemista, mm. miten liikennejärjestelmäsuunnittelu hyötyy?
- esille voisi nostaa, että kaupunkien kasvu ja elinvoima riippuu osaltaan yritysten menestyksestä
- Alan tunnuslukujen kehityksestä toivottiin yhteenvetoa suhteessa ohjelman tavoitteisiin, tunnustaen samalla tilastointiin liittyvät epävarmuudet.

Strategisen yhteenvedon rinnalla ohjelmasta raportoidaan ns. tekninen raportti toimenpidekohtaisine kirjauksineen. Tässä yhteydessä pohdittava, miten ohjelma raportoidaan.

Strategista yhteenvetoa täydennetään käydyin keskustelun sekä ohjausryhmän vastausten perusteella.

Kokouksessa käsitelty luonnos strategiseksi yhteenvedoksi liitteenä 2.

5. Kasvuohjelmaa seuraavat toimenpiteet ja ohjausryhmän näkemykset

Liikennealan kestävän kasvun ohjelman kuluva ohjelmakausi loppuu 12/2023. Vastaavalla ohjelmarakenteella ohjelma ei jatku, mutta ohjelman hyväksi havaittujen elementtien jatkuvuudesta on pyritty huolehtimaan. Isot tavoitteet – työpaikkojen ja ekosysteemien synty – on asetettu vuodelle 2025.

Todettiin ekosysteemisen yhteistyön sekä ratkaisujen viennin jatkuvan mm. Business Finlandin ohjelmassa ja prosesseissa. Ekosysteemit ovat vahvasti mukana innovaatiopolitiikassa, mikä näkynee Business Finlandin toiminnassakin. Business Finland on myös tunnistanut, että ekosysteemien tuloksia pitää pystyä vauhdittamaan vientimarkkinoille sopiviksi skaalattavaksi ratkaisuiksi. Ohjelman käynnistämiä prosesseja (mm. vienti- ja ekosysteemiryhmä) olisi hyvä jatkaa. Lisäksi julkisten hankintojen kehittämistä ja innovatiivisten hankintojen hyödyntämistä kestävyys ja innovatiivisuus -näkökulmista on suositeltavaa aktivoida jatkossakin.

Keskusteluissa esille nousi ajatuksia nykyisen ohjelman ”henkinen tuki” alan edistämiseksi. Tästä syystä nähdään erittäin tärkeänä, että jatkossakin olisi ohjelman jatkeena jotakin kansainvälisyyttä ja yhteistyötä edistävää ohjelmarakennetta, jos se vain on mahdollista. Myös kaupungeissa on tarve jollekin kevyelle, konkreettiselle tavalle edistää yritys yhteistyötä. Business Finlandilla on lisäksi käynnistymässä kaupunkien vähähiilisyyskartoitus, joka nostaisi esille kaupunkien ratkaisuja.

Ohjausryhmän näkemyksien keräämiseksi ja viemiseksi mukaan ohjelman loppuraportointiin toteutetaan Webropol -kysely, jonka sisältö jo luonnosteltuna kokousmateriaalissa. Kysely käynnistetään

viikon 40 aikana, ja vastaukset toivotaan viikon 41 aikana. Kyselyyn toivotaan mahdollisimman paljon ja laajasti vastauksia, jotta ohjausryhmän näkemykset saadaan mukaan.

6. Viestintä ja tapahtumat

Kasvufoorumi

Kasvufoorumin ajankohtaa on siirretty alkuvuoteen 2024. Foorumissa sisältönä alustavasti mm. ohjelman onnistumisia ja löydöksiä, hallitusohjelman ja alan kasvun ajatuksia, konkreettiset esimerkit haasteisiin vastaamiseksi ja kansainvälisistä onnistumisista Team Finland -verkoston kanssa.

Pitopaikaksi suunniteltu Pankkisalia (YM, LVM alustava varaus 23.1.2024). LVM ja ITS Finland vastaavat budjetista. Käynnistetään ohjelman rakentaminen. Ideoita otetaan vastaan.

Muuta ajankohtaista

Toiminnanjohtaja teki tiiviin katsauksen muihin ajankohtaisiin viestintä- ja tapahtuma-asioihin, mm.

- Useita tilaisuuksia hankinnoista, kv-mahdollisuuksista sekä Business Finlandin Decarbonized Cities -ohjelman sisällön ohjaamiseksi.
- Future Mobility Finland -sivuston kävijäprofiili on muuttumassa yhä enemmän kansainväliseksi (kolmannes vierailuista ulkomaisia keväällä, kesällä ja alkusyksystä 75%).
- Alan tarjoomakuvausta ylläpidetään Future Mobility Finland -sivustolla (löytyy [tästä](#)). Uutiset tervetulleita.

Keskustelussa todettiin lisäksi ohjelman tulosten jatkuvuuden kannalta oleelliseksi huolehtia Future Mobility Finland -sivuston ylläpidosta. Tästä ITS Finlandilla on suunnitelmia, joiden myötä jatkuvuutta voidaan taata.

Viestintään ja tapahtumiin liittyvät kalvot osana liitettä 3, kohdassa 6.

7. Liikennealan kestävän kasvun ohjelma 2022–2023 toimeenpano

Katsaus ohjelman ajankohtaisiin aktiviteetteihin

Toiminnanjohtaja kertoi tiiviisti ohjelman ajankohtaisista aktiviteeteista (ks. liite 3, kohta 7). Alkusyksyn aikana paljon aktiviteetteja mm. kansainvälistymisen maakohtaisissa avauksissa ja yhteistyössä Team Finland -verkoston kanssa (ml. vientiryhmä), referenssimarkkinan keskusteluissa mm. Decarbonized Cities -ohjelmayhteistyö sekä ekosysteemien yhteiskoordinaatiossa (ml. ekosysteemi-verkosto).

Vientiryhmä sekä **ekosysteemiryhmä** ovat lähteneet hyvin liikkeelle. Yhteisponnistuksena kuvataan mm. alan toimijoiden vientiaktiviteetteja sekä suunnitelmia kansainvälisessä markkinassa. Alan kv-aktiviteetteja kerätään alan yhteisponnisteluna nk. vientikarttana verkkodokumentilla. Ensimmäiset merkit toimijoiden välisen tiedonvaihdon tuomasta hyödystä on tunnistettavissa. Ryhmät kokoontuvat laajempaan tapaamiseen 15.11.

Ohjelman koordinaation muutokset Q4/2023

Ohjelman koordinoinnissa on tulossa muutoksia Q4/2023 osalta, kun ohjelmajohtaja siirtyy Fintrafficin Liikennedatan vientiklusterin vetäjäksi 16.10.2023 alkaen. Ohjelmajohtaja edistää tiimensä

kanssa ohjelman toteutusta normaalisti 13.10.2023 asti, minkä jälkeen tavoitteena on varmistaa ohjelman välttämättömien toimenpiteiden (mm. raportointi, ohjausryhmätoiminta, viestintä) jatkuvuus ja täytöntöönpano ohjelman viimeisten kuukausien aikana. Sihteeristö tiedottaa tarkemmin asiasta lokakuun aikana.

Ohjelmajohtajan siirtyminen dataekosysteemin vientiklusterin vetäjäksi nähdään hyvänä jatkumona ohjelman aikana syntyneille prosesseille, joita tukee vienti- ja ekosysteemiryhmäkin omalta osaltaan.

Ohjelman painopisteet Q4/2023 ja toimeenpano

Ohjelmajohtaja kävi läpi ohjelman Q4/2023 painotukset ja suunniteltuja tehtäviä. Painopiste ohjelman päättävällä vuosineljänneksellä on aiempaan tapaan ja aiemman fokuksinnin mukaisesti erityisesti Team Finland -verkoston kansainvälisissä toimenpiteissä ja niiden jälkihoidossa, kansainvälistymissuunnitelman edistämässä, Business Finlandin Decarbonized Cities -ohjelmayhteistyössä, alan vientiryhmän ja ekosysteemiverkoston edistämässä sekä ohjelman loppuraportoinnissa. Ohjelman viimeisiin kuukausiin vaikuttaa luonnollisesti ohjelman koordinaatiotiimin muutokset.

Ohjelman yleistilannetta ja toimenpiteiden statusta ei käyty läpi yksityiskohtaisesti (status materiaalissa). Edellisen jakson aikainen ohjelman toimenpiteiden edistys ja muutokset/havainnot on korostettu liitteen materiaalissa punaisella tekstillä. Aiempaan tapaan kaikissa toimenpiteissä edetään, mutta luonnollisesti ohjelman koordinaation näkökulmasta toimenpiteiden edistämässä näkyy tehty priorisointi. Joidenkin toimenpiteiden osalta on edistytty hyvin ja asetettuja tavoitteita saavutetaan.

Kalvot ohjelman keskeisimmistä ajankohtaisista toimenpiteistä, koordinoinnin painopisteistä sekä toimeenpanosta osana liitettä 3, kohdassa 7.

8. Seuraava kokous

Seuraava ohjausryhmän kokous (Q4 2023) pidetään 8.12.2023 klo 12.00.

9. Muut asiat

Muita asioita ei noussut esille.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.00.

LIITTEET

- Liite 1. Tieliikenteen automaattiset joukkoliikenteen palvelut – pyöreän pöydän keskustelut, muistion tiivistelmäesitys, LVM
- Liite 2. Kasvuohjelman strateginen yhteenveto, luonnos 27.9.2023
- Liite 3. Kokousmateriaali

JAKELU Ohjausryhmän jäsenet